

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.7. Expedit vt anima à terrenis sit affectibus libera Sacram sumptura a
Synaxim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

quiescere quocumque pervenerit. Quid hoc Domine mi? Vix erat ille tanta modestia & circumspicione moderatus vt vix illum sol videret, auditque musca, modo vero vnde tanta turbans inquietudine? Quis hoc effecit? Domine mi, ne queras, amor est quia sicut optime convenit igni in sua natura, ita pariter eius participat inquietudinem motumque continuum.

Bene dixit Christus Dominum electum esse Divinum, & hoc mihi maxime manifestatur in V Sacramento. Electum sanctum quod nec momento temporis quiescit: iam videmus illum officio fungentem legum pedes discipulis suis ablucem, modo supremam absoluti Domini manifestantem auctoritatem, de creaturis pro libitu disponentem, nunc miramur illum vestimenta sua deponentem iterumque ea sumentem, qui vt Divinus omnino magister celestem illi prelegit doctrinam: nunc minatur a guitique Petrum nisi simpliciter obediens patiatur sibi pedes abluo: nunc se Iudae testatur benignissimum dum illum Apostolis suis annumerat, per hoc non parum illum sibi devincens. Quid hoc Domine mi, vnde tanta in tuis actionibus & tanta diligentia? Te quis sic impellit? Amor, electum Divinum, in quo contentum sibi que vivunt aurum Divinitatis & argentum humanitatis in vno supposito quod totum ab igne scilicet amoris erga homines: zelus autem que hic in illo prouocat, ad discensum impellit tantamque diligentiam: quam inquietus obambulat, quam infatigatus discurrit? Quae huius causa discurus? Amoris ignis, quo cor illius circumcingitur: hic trahit illum & nulla ei concessa requie mouet zelantem amorem hominum, quos vt obstringat vt illum solum velit, solum querant, soli se tradant, se totum illis tradit in vultu ciboque quem illi preparat, Diuino. Et heur in illo cum Deo viuunt nec extra Deum aliud superest bonum quod allicere possit voluntatem: impatienter tolerat, quod ad aliud se diuertant: atque idcirco illos tam ardentem zelat vt non audeat illos vel vincto instanti deserere. Quocirca inter illos manet traditus in alimentum cibumque animatum.

Hoc indicat D. Ambrosius in persona Christi significans quod licet ad Patrem suum migraret, amor tamen non permetteret vt corpore absens amor esset: vnde hoc illis reliquit: *Quantum à vobis absumi, corpore tamen à vobis amore non desus.* Amor enim vt zelosus non patitur vt à vobis discedat, quo nos obstringeret vt illo semper

fruentes, illi semper nostrum affixum haberemus affectum Divinae eius voluntati ex integro resignati, vt ille est nobis ad alimentum: nam Deo fruentes nulla sint oportet bona que possint animam ab eo diuertere. Hae erant vota D. Augusti. *Obscuro vt omnia mihi amarescant Et tu solus dulcis appares anima mea, qui es dulcedo inestimabilis, per quam cuncta amara dulcorantur.* Domine si te fruatur, omni bonorum gaudeo dulcedine: quocirca queso vt anima mea te cognoscat quatenus vel semel te gustato, caetera omnia que tu non es, mihi vt amara despiciat, meaque abducant, ne illis afficiat voluntatem: si tu Domine ipsa sis suauitas, qui bona cuncta sua via reddis grataque animae palato, imo & labores poenas, malaque tui gratia tolerata haec participant dulcedinem, & quantumuis grauem sentiat in illis sensus molestiam, dulciorem tamen sentiat anima delectationem quemadmodum dolori lapidum D. Stephani immiscuisti dulcedinem qua satius tormenta haec patebatur, quasi epulum foret regale lapidissimum: quid S. commemorem Laurentium, quid ardenes illi dulcorant craticulas vt illas ferret intrepidus nisi tua illa dulcedo qua cruciatus illi temperasti? Nec ipsos omittam Apostolos quos ita violente tua haec traxit dulcedo, vt nihil illos remorari potuerit quo minus feruentissime passionis tuae sequerentur amara vestigia Quid miramur & Domine quandoquidem in te solo omnis sit dulcedinis gratia congeries? Vt non tormenta tolerando, sed tuis fruentis donis ac delictis in hoc caelesti conuiuio, te solum velit tibi que soli te tradat anima, in amoris tui gratitudinem quo motus pro illa tormenta sustinens totum te illi tradidisti. Hae est, ita haec est debita tanto Sacramento preparatio quo totus Deo traditus accedas, sicut se totum in illo tibi consignat, vt nihil sit quod tuam rapiat ad se voluntatem & ab eo diuertat.

§.7. Expedi vt anima à terrenis sit affectibus libera sacram sumptura Synaxim.

Sæpius diximus V. Eucharistiam panem esse celestem, quia Deum continet, I. Deum sapit, Deoque anima fruatur il-Terrenum digne recipiens. Nihil sic opponitur caelo, caelestibus ac hæc infima & terrena: etenim has non expositurus distantiam & contrarietatem cogitationum Dei & hominum, hac vititur distantia inuit

H inter

D. Aug. Lib. 8. S. lilo. c. 11.

X. Cuius dulcedo omnia amara reddit dulcia.

Isai. 55.9. inter terrena & caelestia: Sic: exaltantur calis à terra sic exaltata sunt via mea à vijs vestris, & cogitationes mea à cogitationibus vestris: inter se pugnant: unde conuenire nequeunt: nec ingressum habere in corda: ut cor humanum inferioribus hisce addictum, necesse est vt circa Diuina plurimum distrahatur: vt autem se totum Deo consecret, oportet vt ab illis se totum elinget. Notat D. Ambrosius quod Patriarcha Iacob mortuam proximus pedes suos super lectulum extulit, mortuusque sit quasi pedibus à terra erectis, quibus illam inambulauerat, significans quod licet in illa vixisset, ab illa tamen migrauit in caelum, se enim tantulum deserret ac si nunquam eam cognouisset: quandoquidem etiam modicum illud, quod eam tetigerat nempe pars inferior corporis sui, hinc discedenti noluerit vt sibi prodesset: unde pedes mortuus extulit, protectatus quod nec affectus terreni cor suum in terra detinerent: *In lecto tanquam in sepulchro* (verba sunt auctoris) *corpus relinquens assurrexit in se & longe ab alijs, atque intra semetipsum sese colligens, presentibus se vibus subdixerat: nec enim sibi correspondens iter caelum versus grauelque in terra affectus quibus anima in itinere suo detinetur: vt autem ascendat minus impedita, proficiatur terrenis affectibus ita libera, ac si nunquam habuisset & vixisset in ea. Ad Sacram hanc accessurus mensam considerandum tibi est iam instare mortem concupiscentiae tuae affectuumque terrestrium, vicinamque esse passibus quibus progredieris: quomodo vt progrediarie oportet de terra pedes attollas, incedendum est quasi illos à terra sursum extulisses: id est accedere te conuenit eleuatum, carnis sanguinisque affectibus superiorem, ab eius liberum inclinationibus, quasi iam illis mortuus esses, sursum in caelum pedes etiam affectuum tuorum extollendo: si quando hoc in te sentires & terrena haec cor tuum deseruissent, vt solus in eo Deus moraretur, tunc ad receptionem huius SS. Sacramenti congruenter te dicere dispositum.*

Ps. 121.2.

Hoc ipsum Propheta Regius indicauit: *Stantes erant pedes nostri in atrijs iuie Hierusalem.* Atria seu portas Hierusalem, vocat habitationem quam iusti hic in terra morantur: per illam enim caelum ingreditur sicut per portas quas transeunt illud ingressuri: vigitur significetur quam parum illis ex terrena hac adhaereat habitatione, inquit, quod illam extrema tantum pedum parte contingat qua non possunt minori: quia anima pars in illis dignior quantum ad estimationem quam de illa habent, est eaque iam

ab illis habetur velut à caelo suspensa. Prosequitur hoc D. Clem. Alexan. his verbis: *Ego calcare terram didici non adare: q. d. hoc à genibus caelesti meo didici magistro Christo (quod ex illo Sacramento quasi de chathedra me dicit) terrena haec pedibus subtertere, despiciere, calcibus protrudere, non adorare superaque capite illi magis faciendo sustollere, sed contereere & calcare: quatenus ex opposito magni faciam, diligam, colamque Deum, tradens illi vitam propriae meae estimationis vt alteri non intendam quam eius obsequio: etenim in terra haec me ipsius Diuinae eius voluntati subiectione, congruam valde acquiram dispositionem, illum in animam meam recepturus, & in pedore meo collocaturus: quando namque ad illum accedimus haec eius est voluntas, vt illum solum conuermus & velimus, sic vt terrena haec in nullo nostram sibi alliciant voluntatem. Ne uole pendit Rupertus luctam Iacob cum angelo, quem pene claudicantem à se dimisit: *Claudus u qui uicit, quia tetigit qui uictus est, necnon se mors eius & amaroris.* Quomodo claudus uoluit tet uis pedes terra immittens, alterum à terra suspensum id est altissimum uis non prostra subdicitur non omnino relinquens, ut contemplatus pra eius doli, cedine totis uiribus subterret: iste claudus saltu uis ascendit sicut ceruus, terramque uix tangere dignatur, cum conuersus sit in caelis est: *terram uis man ex parte, uno enim amantem pedes, nunc interum illuc suspensus est, donec ueniat quod perfellum est.* Contigit haec lucta in terra: atque ex illa uictor claudus rediit, & si modum iniquitatis formamque claudicationis, sciendum est quod pedem unum habuerit in terra, vt illo in terra vires depromeret, alterum uero suspensum in caelo.*

Quo nobis indicatur quod licet verum sit nobis illicitum non esse inter terrena haec ambulare pedemque in eis figere, eo quod illis ad alimentum indigeamus: porro hoc ita fiat vt cor nostrum in Deum semper figamus: quam potissimum mundo denus, extrema nostra scilicet, & eo modo per haec nobis transuadendum uelut per carbonem: qua ex illis tantum illud nobis sumendum quo praesse indigemus & praecipuum id est animam, spiritum, eique affectum Deo consignemus. Qui claudus exhibet (inquit D. Ambrosius) saltat tantaque per terram quanta ceruus currit uelocitate & uix illam contingit quia licet in illa uia uultus, cogitationem tamen suam direxit in caelo, in eo conuersatur & delitatur: quia totam suam animam Deo-

Lib. 2. de Iacob & uia beat. c. 9. Gen. 49. 11. Hoc Iacob allegorice indicauit.

III. Affectus terra attollendi sunt vt pedes.

Deo consecravit. Verumtamen cum ex toto non possit hac transiua relinquere: esque valde care, vt pote illis ad vitam necessaria indigens, necessario vnum in terra oportet, vt pedem habeat: quia non potest illis non dare partem suae sollicitudinis: donec accedente tempore se liberum gaudeat ab imperfectionibus corporis, quae necessitatibus, nimirum quando perfectum de Deo veniat gaudium vtroque pede nulloque claudicans.

Q. D. vt omni solitudine totaque anima expedita ab illa portione quam debet corpori, totum se tradat Deo, & gaudio seu fructu bonorum eius aeternorum, nam propter proportionem quam habent cum illis, quae Deus communit in SS. Sacramento, desiderat vt illum receptum integra & perfecta nos ipsos ei resignatione consecremus, ita vt nullus referret nostrae voluntatis affectus ad inferiora haec & terrena, quo namque tempore in communi illa lucta qua diabolus nobiscum luctatur, non prodimus claudi vno pede; quo cogimur illum de terra atollere, vno solum in illa remanente, eam intelligo necessariam rerum praeteritum, quibus ad vitam indigemus alimentum, non est quod de victoria gloriemur: & cum illas pedibus non concidimus, illis quasi dominantes, ne nostrum sibi captiuum affectum, huic caelesti coniugio debita nobis deest preparatio ad quod nobis incumbit insistere quasi nostri quoddam sacrificium: quia in illo oportet nos Deo totos immolare hortante nos Apostolo: *Obsecro vos fratres vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem*. Expedit vt sacrificium a nobis Deo litandum, sit viuum, nec vitam habet nisi quod habet animam: vnde h. Deo viuum offeramus sacrificium, sit oportet vt totam nostram illi immolemus animam, neque terrenum aliquid illam sibi rapiat.

Reiecit Deus vt immunda animalia multis pedibus gradientia, vel per terram pectore repentia: huius rationem allegat Philo Indaeus. Quia per hoc indicare voluit quod anima multis radicibus affixa terrestribus pede multo affestaque multiplici adhaerens, Diuino nequam serui palato, atque vt immunda & indigna a Diuina eius mensa repellitur: *Abominanda est anima quae omnibus aut pluribus partibus haerens vbiq; corporis repens, nec valens ad diuersos calis sui caput atollere, atque sicut muli pedes, ita pedibus carentes reptiles bestia damnantur*. Nihil ad caelestem hanc mensam fas est accedere immundum: immunda autem damnatur a-

nima quae terrenis agglutinata, viribus deficit quibus ad Deum spiritum suum astollat, illam Deo consecratur: quocirca vt inconueniens ad illam venatur accedere. Huc spectat argumentum illud sponsae de sponso suo caelesti sub arboris figura cuius fructum vmbraeque dixit sibi fuisse vtilem sed certo quodam limite & vniuersae differentia: *Sub vmbra illius quem desideraueram sedi & fructus eius dulcis gutturi meo*. Per vmbrae bona rapit terrena, vt autem restaretur haec eius non rapuisse voluntatem sed sponso sui dulcedinem, ait, *Quem desideraueram. Nam ait (explicat D. Bernard.) sub vmbra illius quem desideraueram, sed quem desideraueram: nec enim vmbra, eius excitabat desiderium, licet sub illa requiesceret, sed ipse sponso cuius semper ardebat desiderio.*

Omnes sciunt desiderium actum esse voluntatis vt probat Theologus: idcirco significat se Christo sponso suo dilecto suam impendisse voluntatem, animamque perfecte planeque tradidisse: quia fructus illius, opera intelligo in eius fauorem & consolationem ordinata, voluptati illius erant suauissima: *Et fructus eius dulcis gutturi meo*. Opus autem quo Christus illi maxime fuit bonumque contulit summum ac optate recreauit, fuisse censetur illud, in quo se tradidit in cibum & alimentum in SS. Sacramento: hic non comparandas contulit illi delicias, vt effectum amoris sui insinuat verissimum: *In finem dilexit eos*: ita D. Ioan. eius referens institutionem. Hoc igitur est ad quod sponso anhelabat, & huius dulcissimi boni gratia velut fructus suauissimi illum desiderabat, in quo suauitatem bonorumque omnium gustum se inuenisse gaudebat: vtque declararet quod iam quando illi in hac vita hoc conceditur, in qua viuimus alimentum terrenorum indigi, illo non vtatur nisi necessitate coacta ad infirmitatis suae requiem & necessitatum quas patitur alimentum: idcirco dicit: *Sub vmbra illius sedi*.

Quando alibi residemus communiter quietem intendimus & solamen laboris quo pre-mimur, & quasi huius quietis indigi locum licet receptamus a fatigatione recreationis. Humanae vitae labores, nemo negat, nos vehementer fatigant viresque enervant, fames nos tamen deprimit, sitis praefocat, stringit frigus, calor desiderat dissoluit, paupertas angit, necessitates inquietant: re, sed haec omnia evitare non possumus, nosque indubie vehementer deiecit, atque ad laborum subleuamen & recreationem, bonis indigemus nem, temporalibus ac terrenis: sunt enim optimum

illis remedium. Quamvis igitur ab his de-
 denter & subordinate vivamus, non illa sumere
 oportet nisi in quantum ad hæc præcise condu-
 cit, id est ad fatigationis nostræ & laboris sub-
 levamen, non vero vt ea nostrum sibi futurum de-
 siderium: hoc namque dulcedini tanquam fructus
 sanctissimi Christi, SS. capio Sacramentum, refer-
 natur: huic nos totos decet vt tradamus, tantum-
 que desideremus: *Quem desideraueram*, ita vt
 hæc inferiora à nobis nihil amplius quam sim-
 plicem eorum vsum recipiant ad nostram re-
 creationem laboris, voluntatis nostræ dominium
 soli Deo reseruando: quando panque illud Deo
 perfecte tradiderimus tunc congrue dispositi er-
 mus, animæ nostræ partem erunt & mundæ eius-
 que receptione dignissima.

**§. 8. Perpetua curare debemus sollicitudi-
 ne anima munditiem, etiam à rebus
 minimis qua possent illam inquinare,
 ad receptionem SS. Sacramenti.**

In mystico illo cantico, quod composuerunt
 D. Ambrosius & D. Augustinus, nam vt habet D. Greg.
 Spiritu sancto interius distante, illud prolo-
 cuti sunt: *Siquidem aliquid, mediatione precedente
 factum est ab illa*: quedam sunt verba ex quibus
 efficax trahimus argumentum quo clare con-
 spicimus quam excellens & supereminens esse
 debeat ornatus habitusque quo par est ad Sa-
 cramentum accedamus Synaxim, quantaque cura no-
 bis sit inuigilandum qua Deo in stomacho ani-
 mæ nostræ debitum concedamus recessum
 quando se nobis in hoc communicat conuiuio,
 vt qualitatibus & dignitati tibi conueniat, quo
 nobis esse possit emolumento: verba sunt hæc:
*Tu ad liberandum suscepturus hominem non hor-
 ruisti Virginis uterum.*

II. Expendunt sancti illi Patres quanta hæc sit
 in hoc ex-
 ponit-
 tur Dei
 miseri-
 cordia.
 Expedit sancti illi Patres quanta hæc sit
 caritas: misericordia qua propter nos verbum
 caro factum est: cum enim tanta sit eius puri-
 tas, eiusque natura diuina spiritualis, non de dig-
 natus est nec abhorruit ingressum in purissimum
 Virginis suum humanam assumptionis natu-
 ram. O singulare beneficium! Maxima fuit hæc
 Dei misericordia qua nos præuenit immeritos
 cumque tanta sit illam in tantum extollunt SS.
 Doctores. Verumtamen ô Domine, quis horror
 in diuinam tuam cadere poterat puritatem ne
 veterum intraret celo puritatem, Paradisum tu-
 rum delictarum, in cuius præsentia sol caligine
 obuoluitur stellæque obtenebrescunt? Pauca di-
 xi quam tibi nauicam parere poterat huius SS.

sinus ineffabilis mundities cui credere debent
 spiritus Angelici etiam purissimi?

Hæc omnia licet vera sint, eo quod puritas
 quam Deus SS. Marti suæ concessit illam omni
 excelescit creaturarum, licet his accedant supre-
 mi Seraphim: nihilominus in cõparatione infi-
 nitæ Dei puritatis cum qua nulla potest cõparari
 puritas, atque supposita infinita Dei immen-
 sitate, respectu cuius nullus dari potest locus qui
 illam comprehendat, licet concurrant amplissi-
 ma sua extensione ipsi cali: horrorem tamen
 adferre poterat illi: præcingere se atque in locum
 illum adeo exiguum & tenebrosum introire:
 quod ab ipso sic factum exspectat Ecclesia: quo
 supremas extollat virginis prærogativas, quod
 adeo capax perfectiorque fuerit venter eius præ-
 ciosissimus vt illum quem caeli toto suo licet
 ambitu capere non poterunt, capere poterunt
 gratiæ eius excellentia. Deum in illum attra-
 hens: *Qua quem cali capere non poterant tu gre-
 mio contulisti.* Si igitur ingressum Christi Dñi in
 gremium Virginis Mariæ immaculatam vt su-
 mam misericordiam SS. Patres extollant, eo quod
 cum putum esset adeo & limpidum, nullum ei
 ingressus in illud nauicam attulerit tu perpe-
 de quam infinita futura sit eius misericordia, in
 tuum vellet intrare pectus, nec horrorem illi
 prouocent imperfectiones eius & spurcitas: Est
 vt alium intraret. Virginis purissimæ tanta vo-
 luerit illam gratiarum & munditiæ adornare IV.
 prærogatiua, quæ gratiam & puritatem excedit: Excepit
 rei creaturarum etiam angelorum: confidera puritas
 quanta te cura maneat seruandis in anima tua
 gratiam, quam tibi Deus ex purissima sua largita
 est misericordia: omnemque in corde tuo pro-
 curare puritatem qua rite dispositus accedat ad Sa-
 cramentum.

Quando ingressus est Elias domum mulieris
 illius cuius filius è viuis excelescit, illico vt in-
 gredientem vidit, exclamauit: *heu vir Dei quis te re-
 cipiat hospicio meritis tuis condigno? Quis in
 domo sua tanta polleat munditie quæ anime
 tuæ respondeat puritati? Quis ea tibi puritate
 seruiat qua te Deus insigniuit? Hoc mihi certum
 factum impossibile: etenim domus mea immunda
 est tuisque purissimis oculis abominabilis, &
 quod, vt peius lugeo, animæ meæ sordetex pec-
 catis contractæ nauicam tibi inferre debent &
 horrorem? Ingressus es ad me vt rememorarer
 iniquitates meas: quamprimum enim terreo ex-
 pisti domus mea limen, occurrerunt mihi pec-
 cata mea, eaque mihi in memoriam obita re-
 uocasti, quorum attentâ enormitate cogitaueram
 sancti-*